

T.C.  
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI  
Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

36.03.07

Toplantı Yeri

KARS

Toplantı Tarihi ve No :16.10.2019-192

Karar Tarihi ve No :16.10.2019-2587

Kars İli, Digor İlçesi, Saklıca Köyünde yer alan ve mülkiyeti Kamu Orta Malına ait olup "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tescilli 110 ada 53 parseldeki kilise yapısının çevresi ile birlikte I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmesi ve anıt bazındaki kilisenin tescil fişinin güncellenmesine ilişkin; Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.03.1989 tarih ve 128 sayılı kararı, Kars İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nün 26.07.2019 tarih ve E.3624 sayılı yazısı, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 20.09.2019 tarih ve 413306 sayılı raporu okundu. Konu ile ilgili bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

- Kars İli, Digor İlçesi, Saklıca Köyünde yer alan ve herhangi bir sit alanı içerisinde kalmayan, mülkiyeti Kamu Orta Malına ait olup, Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.03.1989 tarih ve 128 sayılı kararı ile koruması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak anıt bazında tescil edilen 110 ada, 53 parseldeki kilise yapısının sayısallaştırma çalışmaları kapsamında Müdürlük uzmanlarınca yerinde yapılan incelemede, söz konusu parsel üzerindeki kilise yapısının çevresindeki yerleşim yeri ile birlikte 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 6. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" özelliği taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanunun Tespit ve Tescil ile ilgili 7. Maddesi ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik uyarınca, bahse konu taşınmazın ekteki karar ekindeki krokide gösterildiği şekliyle I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmesine ve bu doğrultuda hazırlanan sit fişi ile aynı parsel üzerindeki tescilli kilise yapısı için hazırlanan güncel tescil fişinin uygun olduğuna, anıt olarak tescilli kilisenin I.Derece Arkeolojik sit alanı içerisindeki konumunun koordinatları ile birlikte işaretlenerek Kurulumuza sunulmasına,

- Ekli krokide sınırları belirlenen Sit alanı içerisindeki taşınmazın tapu kütüğünün şerh ve beyanlar hanesine ilgili Tapu Müdürlüğü'nce "I. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır." şerhinin konulmasına,

- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı İlke Kararının 1 inci maddesinde yer alan Koruma ve Kullanım Koşullarının I. Derece Arkeolojik Sit için Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları olarak belirlenmesine,

- İlgili İl Özel İdaresince, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 17 nci maddesinde belirtilen süre içerisinde, söz konusu sit alanı için Koruma Amaçlı İmar Planının hazırlatılarak değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına;

- Sit alanı içerisinde yapılacak herhangi bir fiziki müdahale (kazı, sondaj, tevhid, ifraz, vb) öncesinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınmasına, ayrıca sit alanlarında her türlü fiziki müdahalelere karşı ilgili İl Özel İdaresi ve İl Jandarma Komutanlığınca gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasına;

Karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E	<b>SİT</b>	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ:KARS	İLÇESİ: DİGOR	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: SAKLICA KÖYÜ	KADASTRO PAFTA: - ADA: 110 PARSEL: 53

### ADI: BEŞLER KİLİSESİ (KHTZKONK MANASTIR ALANI)

**GENEL TANIM:** Digor Çayı vadisine bakan kanyonda bulunan beş kilise ve mekânlardan oluşan bir manastır alanıdır. Kompleksten günümüze ulaşabilmiş tek kilise olan Surp Sarkis Kilisesi olduğu bilgisine ulaşılmış olup, temel seviyesinde bazı kısımları günümüze ulaşmış olan kiliselerin ise Surp Asdvadzadzin Kilisesi, Surp Stephanos Kilisesi, Surp Garabet Kilisesi ve Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi olduğu tespit edilmiştir. Surp Sarkis Kilisesi Kilise basamaklı bir platform üzerinde yükseltilmiş, etrafı gömme yarım sütunlarla çevrili ve nadir görülen şemsiye biçimli bir kubbeye taçlandırılmış dıştan yuvarlak, içten dört yapraklı yonca planlı, çapraz eksenlerde doğudakiler pastaforion odası işlevli dört şapeli vardır. Kilisenin merkezi kare mekânı pandantif geçişli içten ve dıştan silindirik yüksek kasnak üzerine oturan kubbe ile örtülüdür. Kuzey, batı, güney eksedralar ile apsisin ana eksenlerinde yıkılmış oldukları için formları tam algılanamayan birer pencere bulunur. Bu pencereler, güneydeki hariç, birbirine kemerle bağlanan üçlü sütuncelerle vurgulanmıştır. Kasnakta da dört yönde yuvarlak kemerli dikdörtgen birer pencere yer alır. Kilisenin yer yer bazı kısımları çökmüştür. Yapının tüm cepheleri, yuvarlak kemerlerle birbirine bağlanan yirmi çifte sütuncelerden oluşan kör kemer dizisi ile çevrelenir.

**ŞİMDİKİ TEHLİKELER :** Sağlamlığını yitirmiş olan yapının korunmasını sağlamak için acil olarak önlemler alınmalıdır.

<b>ŞİMDİKİ DURUM</b>	: Kompleksten günümüze sadece Surp Sarkis Kilisesi ulaşmıştır.	<b>KORUMADERECESİ</b>
<b>SİT POTANSİYELİ</b>	: I.Derece Arkeolojik Sit Potansiyeli Mevcuttur	
<b>ŞİMDİKİ KORUMA</b>	: Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı	<b>HAZIRLAYANLAR:</b> 20/09/2019 Devrim ÇETİN (Arkeolog) İbrahim GÜL (Sanat Tarihçi)
<b>ÖNERİLEN KORUMA</b>	: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	<b>KONTROL EDEN:</b> 20/09/2019 K.Zeynel Abidin YAŞLI Bölge Kurulu Müdürü
<b>YAYIN DİZİNİ</b>	:	<b>K.V.K.B.K. KARARLARI NO:</b>
<b>GÖZLEMLER</b>	: Surp Sarkis Kilisesi sağlamlığını yitirmiş, olduğundan ziyaretçilerin güvenliğini ve yapının korunmasını sağlamak için acil önlemlerin alınması gerekmektedir. Kilisenin duvarlarının tümünün ise duvar yazılarıyla kaplı olduğu görülmüştür	<b>REVİZYON :</b> K.V.K.B.K. ONAYI: / / 2019

